

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **I. G.**, zastoupeného advokátem Mgr. Vilémem Vinopalem, Bratranců Veverkových 396, Pardubice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 7. 2. 2024, čj. OAM-62414-22/ZM-2023, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2024, čj. 42 A 6/2024-38,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2024, čj. 42 A 6/2024-38, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státní příslušník Ukrajiny. V srpnu 2023 požádal o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Ministerstvo vnitra o žádosti rozhodlo v únoru 2024 a platnost karty žalobci neprodloužilo. Žalobce byl totiž v průběhu řízení o žádosti odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Za řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu mu byl trestním příkazem uložen peněžitý trest a trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvaceti měsíců (peněžitý trest vykonal, jako na neodsouzeného se na žalobce ale bude hledět až vykonáním trestu zákazu činnosti v červenci 2025).

[2] Proti rozhodnutí ministerstva se žalobce bránil u Krajského soudu v Praze. Až v žalobě uvedl, že v ČR sdílí domácnost s manželkou a třemi nezletilými dětmi. Krajský soud žalobě vyhověl a rozhodnutí ministerstva zrušil. Už sama skutečnost, že žalobce v ČR pobýval s manželkou a třemi dětmi, podle krajského soudu vyžadovala, aby se ministerstvo zabývalo dopady svého rozhodnutí do žalobcova rodinného života. To ministerstvo neudělalo, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

[3] Proti rozhodnutí krajského soudu podalo ministerstvo kasační stížnost. Krajský soud podle něj zásadně právně pochybil, odchýlil se od textu zákona a nerespektoval ustálenou judikaturu. Podle zákona nelze zaměstnaneckou kartu vůbec prodloužit, byl-li žadatel

pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu; další okolnosti (pohnutka pachatele, závažnost činu) nejsou podstatné. Přiměřeností zásahu do žalobcova rodinného života by se ministerstvo muselo zabývat, jen pokud by žalobce vznesl konkrétní námitku. Ministerstvu z úřední činnosti nebylo známo, že v ČR pobývají žalobcovi rodinní příslušníci – u držitelů dočasné ochrany, které žalobce jako své rodinné příslušníky označuje, nebyla známa vazba k žalobci. Na řízení o prodloužení zaměstnanecké karty nelze klást tak přísné požadavky jako na řízení o správním vyhoštění, které je vedeno z moci úřední a ovládáno vyšetřovací zásadou. V žalobcově věci tedy není použitelná judikatura, na kterou krajský soud odkázal.

[4] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že své rodinné příslušníky nijak nezatajoval; jen nevěděl, že je v jeho zájmu na ně upozornit.

[5] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje stěžovatelovy zájmy (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12).

[6] Kasační stížnost je přijatelná. Krajský soud totiž hrubě pochybil při výkladu práva – nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu – a pokud by takto nepochybil, jeho věcné rozhodnutí by bylo odlišné.

[7] Kasační stížnost je proto i důvodná.

[8] Ministerstvo platnost zaměstnanecké karty neprodlouží mj. tehdy, je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (§ 44a odst. 11 zákona o pobytu cizinců). Důvodem pro zrušení platnosti zaměstnanecké karty je i to, že cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu [§ 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) téhož zákona]. Při rušení (neprodloužení) povolení k dlouhodobému pobytu (mj. ve formě zaměstnanecké karty) zákon výslovně nepočítá s posuzováním přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života v případech, kdy cizinec spáchal úmyslný trestný čin (srov. § 37 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců).

[9] NSS ovšem už dříve zdůraznil, že nutnost takového posuzování plyne přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jestliže cizinec konkrétně namítá dopad negativního rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života (například rozsudek ze dne 5. 2. 2021, čj. 5 Azs 203/2020-36, bod 31). Míra a intenzita poměřování legitimních veřejných zájmů s právem cizince na soukromý a rodinný život (a s nejlepším zájmem nezletilých dětí) se však přímo odvíjí od množství a kvality informací, které má správní orgán k dispozici. Platí, že břemeno tvrzení tíží především žadatele o konkrétní pobytové oprávnění; správní orgány nejsou povinny při rozhodování o pobytovém oprávnění samy pátrat po podrobnostech žadatelova soukromí, které by případně převážily nad důvodem pro neudělení pobytového oprávnění (rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2020, čj. 1 Azs 260/2020-27, body 28 a 29; tento závěr v podstatě potvrdil Evropský soud pro lidská práva v rozsudku ze dne 16. 5. 2024, č. 15117/21 a 15689/21, Mirzoyan proti České republice, bodu 99). Nepřezkoumatelná proto nemohou být ta rozhodnutí správních orgánů, která se přiměřeností zásahu do žadatelova soukromého a rodinného života

pokračování

nezabývají právě proto, že žadatel sám v tomto směru nic konkrétního netvrdil (rozsudky NSS ze dne 2. 6. 2021, čj. 9 Azs 64/2021-41, body 20 a 23; a ze dne 13. 12. 2022, čj. 6 Azs 75/2021-25, bod 30), resp. okolnost, že žadatel sdílí domácnost s nezletilými dětmi, nevyšla v řízení ani jinak najevo (rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, čj. 10 Azs 234/2023-51, body 15 až 17).

[10] Žalobce byl trestním příkazem odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu poté, co řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu. Jako na neodsouzeného se na něj bude hledět až v létě 2025 – poté, co vykoná trest spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Důvod pro neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty byl tedy v jeho případě dán.

[11] Žalobce v žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty neuvedl údaje o svých rodinných příslušnících (i když je k tomu část formuláře přímo určena), nijak neupozornil na to, že se přesunuli za ním do České republiky ani že tu získali dočasnou ochranu. Využil sice možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, uvedl však jen to, že své trestné činnosti lituje. Není ani zřejmé, že by o žalobcových rodinných vztazích ministerstvo samo vědělo – ostatně příjmení žalobce, jeho manželky a jejich nezletilých dětí se neshodují (v cestovních pasech jsou do latinky přepsána odlišně). Za těchto okolností nebylo povinností ministerstva zabývat se přiměřeností neprodloužení žalobcovy zaměstnanecké karty vzhledem k jeho soukromému a rodinnému životu.

[12] Krajský soud rozhodl opačně, aniž ministerstvu vysvětlil, jak se mělo ve svém rozhodnutí zabývat okolnostmi, o nichž nevědělo a vědět nemohlo. Krajský soud se dokonce ve svém rozsudku zmínil o odvolacím řízení (přestože v nynější věci žádné neproběhlo) a zdůraznil, že správní orgán musí posoudit, co je mu účastníkem řízení předloženo a co vyplývá z podkladů založených ve spise (přestože v nynější věci ve správním řízení nic předloženo ani jinak zjištěno nebylo). Na podporu svých závěrů pak krajský soud odkázal na čtyři rozsudky NSS, ani jeden z nich však závěry krajského soudu nepodporuje. Dva z těchto rozsudků se týkají správního vyhoštění, které je ukládáno v řízení zahajovaném z moci úřední a které nelze vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince – správní orgány proto musejí samy zjišťovat, zda jsou pro správní vyhoštění cizince splněny podmínky (rozsudky ze dne 27. 1. 2016, čj. 6 Azs 114/2015-38, č. 3393/2016 Sb. NSS; a ze dne 26. 4. 2017, čj. 3 Azs 237/2016-37, č. 3595/2017 Sb. NSS). Další dva se pak týkají zrušení trvalého pobytu z důvodu dlouhodobého setrvání v zahraničí a NSS v nich říká jen to, že toto rozhodnutí může výjimečně představovat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince. Pokud proto cizinec vznese konkrétní námitku týkající se nepřiměřenosti rozhodnutí, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat (rozsudky ze dne 14. 3. 2018, čj. 6 Azs 422/2017-29; a ze dne 19. 12. 2019, čj. 10 Azs 263/2019-30).

[13] NSS shrnuje, že krajský soud zrušil rozhodnutí ministerstva, ač neměl. Jeho rozsudek proto nemůže obstát. V novém řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. Především tedy nemůže vyčítat ministerstvu, že se nezabývalo skutečnostmi, které žalobce ve správním řízení netvrdil a o kterých ministerstvo ani nevědělo ze své úřední činnosti. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud.

[14] Pro úplnost NSS uvádí, že nepřehlédl probíhající válečný konflikt na území Ukrajiny, žalobcova domovského státu. Nebyla-li žalobci prodloužena zaměstnanecká karta (nadto bez uložení lhůty k vycestování) neznamená to ovšem, že je žalobce nucen opustit území ČR. Pokud žalobce považuje vycestování do svého domovského státu za nemožné, může (téměř jistě úspěšně) usilovat o získání jiného oprávnění k pobytu (rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2023, čj. 4 Azs 133/2023-38, bod 32).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2025

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu